

MENSELIJK

EERLIJK

DUURZAAM

STEM

GROENLINKS

GROENLINKS WERKT VOOR SITTARD-GELEEN

VOOR HET MOOISTE SITTARD-GELEEN DAT WE KUNNEN ZIJN!

Vier jaar geleden gingen we de verkiezingen in met de slogan 'Tijd voor verandering'. We hebben sindsdien flinke stappen gezet.

MAAR WE ZIJN NOG NIET KLAAR!

Menselijk, eerlijk en duurzaam staat nu op ons landelijk affiche. En dat zijn waarden die GroenLinks ook lokaal wil uitstralen.

Samen met jou wil ik doorgaan met veranderen wat niet deugt, opstaan tegen ongelijkheid en een stem geven aan al die mensen die niet gehoord worden. Om met jou ervoor te zorgen dat hele gewone dingen, zoals een fijne plek om betaalbaar te wonen, liefdevolle zorg en een fatsoenlijke baan voor iedereen, de normaalste zaak van de wereld zijn.

Om dat voor elkaar te krijgen hebben we een betrokken bestuur nodig. Een lokale overheid die onze gezondheid beschermt, klimaat op één zet en aan oplossingen werkt voor grote vraagstukken waar we mee te maken hebben.

Juist deze onzekere tijd van corona vraagt om een duidelijke visie. Die geven we met dit programma. Het is tijd voor een nieuwe kijk op Sittard-Geleen. Het is onze missie om voor de verkiezingen van 16 maart een (online)beweging te bouwen die zijn gelijke niet kent. Daarmee maken we GroenLinks groter dan ooit zodat we veel plannen uit dit verkiezingsprogramma waar kunnen maken!

En net als in de vorige periode wil GroenLinks graag deel uit maken van het nieuw te vormen College van B&W. We hebben laten zien te kunnen besturen.

Ik ben trots op het programma. Het is helder groen, modern links en het is harder nodig dan ooit. Bovendien sluit het naadloos aan op de prachtige doelen in de Toekomstvisie 2030 van de samenleving Sittard-Geleen (<https://sittardgeleen2030.pantopicon.be/visie/>).

Een duurzame, groene stad waar mensen naar elkaar omkijken. Waar iedereen helemaal zichzelf kan zijn, kan werken en groeien. En een stad waar iedereen een fijne plek heeft om te wonen en waar groene waarden tellen.

Mijn oproep aan de inwoners van Sittard-Geleen is dan ook: durf te kiezen voor écht groen en écht links. Kies voor een ambitieuze gemeente. Voor het mooie Sittard-Geleen dat we kunnen zijn!

MENSELIJK, EERLIJK EN DUURZAAM.

Met hartelijke groet,

Kim Schmitz,
Lijsttrekker GroenLinks Sittard-Geleen

**NATUUR, INCLUSIVITEIT, CULTUUR
EN ZORG VOOR ELKAAR**

1 #LEEFBAREGEMEENTE

Natuur, inclusiviteit, cultuur en zorg voor elkaar zijn voor GroenLinks de basiswaarden voor een leefbare stad. In alle kernen van onze gemeente houden we de centra leefbaar door leegstand tegen te gaan en voor inwoners belangrijke voorzieningen te behouden of opnieuw te introduceren. GroenLinks wil dat Sittard-Geleen een aantrekkelijke stad is voor jongeren. We zorgen voor voldoende, aantrekkelijke en betaalbare woningen, een goede bereikbaarheid met het OV en een bruisend en gevarieerd uitgaansleven. Maar bovenal nemen we jongeren serieus en luisteren naar hun wensen en behoeften.

WE PAKKEN DE WOONCRISIS AAN

Een dak boven je hoofd is een grondrecht. Maar we zitten midden in een wooncrisis waarin dat grondrecht lang niet voor iedereen vanzelfsprekend is. De wachtlijsten voor een sociale huurwoning zijn hoog, waardoor starters en mensen met lage en middeninkomens steeds moeilijker aan een woning kunnen komen.

De enorme stijging van de huizenprijzen zorgt ervoor dat veel huishoudens kansloos zijn op de 'woningmarkt'. Het aantal dakloze mensen is in Nederland in tien jaar tijd verdubbeld. En er is een tekort aan woningen voor ouderen die niet meer volledig zelfstandig kunnen of willen wonen, maar nog niet in aanmerking komen voor een verzorgingstehuis. Het is duidelijk: GroenLinks wil meer woningen bouwen. Maar meer bouwen alléén is niet voldoende. Het gaat ook om betaalbaar bouwen, voor die mensen voor wie de tekorten het grootst zijn. GroenLinks stuurt daarom actief op de bouw van sociale huur- en sociale koopwoningen voor starters en eenpersoonshuishoudens. Daarnaast is er nu in veel gemeenten een mismatch tussen vraag en aanbod: veel mensen wonen te klein of juist te groot. Daarom gaan we de huidige voorraad woningen slimmer benutten, bijvoorbeeld via het splitsen van woningen en het aantrekkelijker maken van doorstroming. Ook leggen we de rode loper uit voor iedereen met alternatieve woonidealen en creatieve oplossingen voor het tekort aan woningen. Wonen mag daarnaast niet langer een bron zijn van ongelijkheid en segregatie, maar moet

juist bijdragen aan ontmoeting, begrip voor de ander en een meer rechtvaardige, solidaire samenleving.

1. Te lang is gedacht dat door krimp van de bevolking in Sittard-Geleen minder woningen nodig zouden zijn. Maar ook in onze gemeente is er een tekort op de lokale woningmarkt. En als de Chemelot campus gaat groeien zal de vraag naar woonruimte toenemen. De door de gemeenteraad recent vastgestelde Transformatievisie Wonen geeft aan dat het wegwerken van de mismatch door een groter aanbod hard nodig is. Wat GroenLinks betreft bestaan nieuwbouwprojecten uit een vast percentage sociale huurwoningen (30%) en een vast percentage woningen in het middensegment (koop en huur) We gaan daar ook met projectontwikkelaars harde afspraken over maken.
2. Woningen zijn geen handelswaar. Ongewenste ontwikkelingen die zich in andere stedelijke gebieden al voordoen waar beleggers woningen opkopen, worden goed gevolgd. Als dat ook hier zich gaat voordoen voeren we een zelfbewoningsplicht in.
3. Om de woningnood op korte termijn te verlichten, zorgen we voor tijdelijke woningen. Niet alleen tiny houses maar ook modulaire woonunits die betaalbaar zijn voor huishoudens, 100% circulair zijn en flexibel.

4. We leggen de rode loper uit voor alternatieve woonvormen zoals woon-zorgclusters, tiny houses, woongroepen en CPO-projecten. Het Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) is een constructie die ervoor zorgt dat toekomstige bewoners meer invloed hebben op de ontwikkeling van de eigen woning.
5. We willen ook best practices in andere gemeenten goed op haalbaarheid in Sittard-Geleen bezien, bv. om nieuwbouw van woonstarters mogelijk te maken met erfpacht constructies. Daar waar de gemeentegrond in eigendom geeft bekijken we of grondprijzen voor sociale huur en betaalbare koopwoningen laag gehouden kunnen worden.
6. We stimuleren een passende doorstroming op de woningmarkt. Wooncoaches helpen ouderen, indien zij dit wensen, een beter passende woning te vinden in de eigen buurt.
7. We willen een aantrekkelijke woonplek voor studenten zijn. Middels goede OV-verbindingen kan Sittard-Geleen ook bijdragen aan het verlichten van de woningnood onder jongeren en studenten. Het plan om in een van de leegstaande DSM-torens 300 studentenwoningen te realiseren is daar een goed voorbeeld van. Noodzakelijk is wel dat tussen de drie grote stedelijke gebieden in Zuid-Limburg het treinverkeer, om te beginnen van donderdagen t/m zaterdag, wordt uitgebreid tot 02u00 's nachts.
8. We zorgen voor goede huisvesting voor arbeidsmigranten in samenspraak met migranten en omwonenden. Werkgevers die arbeidsmigranten werven maken we medeverantwoordelijk voor een fatsoenlijke huisvesting.
9. Er moet in het woonbeleid beter gekeken worden naar aanbod van woningen voor specifieke doelgroepen zoals zelfstandige woonruimte voor huishoudens met lichte of zwaardere lichamelijke of geestelijke beperking. (Levanto, Koraal Groep, Pergamijn, Skaeve Huse).
10. We pakken het uitbuiten van huurders aan. We werpen een dam op tegen huisjesmelkers. Voor het verhuren van een woning of kamer is een verhuurdersvergunning verplicht. Wie huurders uitbuit, niet zorgt voor fatsoenlijke woonomstandigheden of discrimineert bij het

toelaten van huurders, verliest zijn of haar vergunning.

11. We omarmen de doelen en ambities van woningbouwcorporaties zoals ZoWonen, WonenLimburg en Woonpunt. Zij leveren een belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid in Sittard-Geleen en dragen bij aan de duurzaamheidsdoelstellingen. Daarnaast hebben zij oog voor de kwetsbaren in onze gemeente. Zodra de verhuurdersheffing van tafel is - en er extra middelen vrij komen - maken we nieuwe prestatieafspraken waarin corporaties lokaal méér betaalbare huurwoningen gaan bouwen en ze de verduurzaming van de bestaande voorraad gaan versnellen.
12. GroenLinks wil een stop op de verkoop van sociale huurwoningen zodra het landelijke beleid dat mogelijk maakt. Tot die tijd moet de verkoop van sociale huurwoningen een uitzondering zijn. We nemen dit op in de prestatieafspraken met de corporaties.
13. GroenLinks wil leegstand actief aanpakken: zo hoeft er niets nieuws te worden gebouwd en kan groen behouden blijven. Leegstaande panden, zoals kantoren en scholen worden omgebouwd tot wonen met een substantieel deel betaalbare huurwoningen.
14. Dakloze mensen krijgen een dak boven hun hoofd en structureel hulp bij het aanpakken van andere problemen. Dakloosheid bestrijden wordt de verantwoordelijkheid van de wethouder Wonen. Met de nachtopvang zorgen we ervoor dat niemand in onze gemeente op straat hoeft te slapen.

EEN GEMEENTE DIE HAAR BURGERS UITNODIGT

GroenLinks is voor verandering en kiest er daarom voor om zoveel mogelijk mensen op een positieve manier te betrekken in de verandermogelijkheden die er zijn. Denk dan concreet aan het betrekken van zoveel mogelijk welwillende burgers en omwonenden bij gemeentelijke projecten. Het betrekken van burgers houdt niet op bij inspraak, maar kan en moet soms ook een uitnodiging zijn om mee te investeren, juist om het draagvlak voor verandering en verduurzaming zo groot mogelijk te maken. Groenlinks zal burgers niet dwingen om mee te gaan in veranderingen, maar wel verleiden om met slimme en innovatieve concepten stappen te zetten naar

duurzaam samenleven in onze mooie gemeente.

15. Bij alle gemeentelijke projecten en plannen worden bewoners en ondernemers vroegtijdig betrokken en in de gelegenheid gesteld maximale invloed uit te oefenen. In de afgelopen periode is het met het streven naar “beginspraak” niet altijd goed gegaan. GroenLinks wil in een participatieverordening vastleggen dat alle inwoners vanaf 16 jaar actief betrokken moeten worden en welke ruimte beschikbaar is voor participatie.
16. Burgerinitiatieven willen we stimuleren en faciliteren. We willen nieuwe vormen als burgerfora en -raden (al dan niet via loting) uitproberen. Bij inspraak- en participatietrajecten moet de gemeente zich extra inspannen om doelgroepen als jongeren en migranten actief te betrekken. Op deze manier willen we de vertrouwensrelatie tussen burger en overheid en zet in de goede richting geven. Voorbeelden wereldwijd hebben laten zien dat burgerberaden werken bij het versterken van vertrouwen in de overheid. Groenlinks stelt voor dat gemeente Sittard-Geleen succesvolle best practices overneemt en er zeker niet voor kiest om het wiel opnieuw uit te vinden.
17. We streven naar het instellen van een ‘Bewoners Effect Rapportage’ (BER). De BER zorgt dat het bewonersperspectief een verplicht onderdeel wordt van de aanvraag van een omgevingsvergunning. Daarnaast wordt het bewonersperspectief middels de BER verplicht onderdeel van bestuurlijke besluitvorming over projecten die gevolgen hebben voor bewoners. De BER is een instrument dat toegepast moet worden bij de grotere projecten (bouw, infrastructuur, gebiedsontwikkeling) waarbij verwacht kan worden dat belangen van omwonenden worden geraakt.
18. We ondersteunen burgerinitiatief. We maken inwoners (mede)verantwoordelijk. Samen houden we de buurt leefbaar, bijvoorbeeld door goed groenonderhoud en het opruimen van zwerfafval.
19. Nepnieuws en polarisatie dragen bij aan de groeiende kloof tussen burgers en politiek. De lokale democratie heeft onafhankelijke journalistiek nodig ter controle van gemeentebestuurders. Wij versterken de

financiering (ook via inzet bij de VNG landelijk) voor onze publieke Streekomroep Bie Os. Verbetering van nieuwsvoorziening en stimuleren van het lokale publieke debat dicht bij huis is voor een levendige lokale democratie wezenlijk. De gemeente faciliteert jaarlijks het organiseren van een aantal stadsdebatten over spannende lokale kwesties, met als doel burgers goed te informeren en actief te laten participeren in het publieke debat. Het betrekken van jongeren daarbij is een extra aandachtspunt.

20. Wij vinden de standpunten van jongeren belangrijk en willen dat zij advies kunnen uitbrengen over zaken die hen bezighouden en aangaan. Jongerenraden spelen hierbij een belangrijke rol.

21. De gemeente komt naar je toe en is servicegericht. De gemeente hanteert een openbaar algoritmeregister bij de gemeentelijke dienstverlening, zodat burgers controle kunnen uitoefenen op besluitvorming waarmee ze te maken krijgen. Uiteraard dienen algoritmes die aanleiding kunnen zijn voor discriminatie verboden te worden.

EEN FIJNE PLEK OM TE WONEN

22. GroenLinks geeft prioriteit aan een openbare ruimte van goede kwaliteit, omdat is aangetoond dat hiermee de gezondheid wordt bevorderd.
23. We stellen de zes dimensies van positieve gezondheid centraal in de initiatieven gericht op het bevorderen van de leefbaarheid.
24. GroenLinks wil een gemeente met gemêleerde wijken. Daarom investeren we in initiatieven die bewoners bij elkaar brengen en streven we een evenwichtige bevolkingssamenstelling in de wijken na.
25. We streven naar een toegankelijk stelsel van WMO-voorzieningen en voorzieningen voor ouderen voor ontmoeting, advies en ondersteuning. Kwaliteit gaat daarbij voor nabijheid. Met het oog op de bereikbaarheid zorgen we waar nodig voor passende ondersteuning.
26. GroenLinks wil dat onze gemeente de strijd aangaat met zwerfafval. Samen met onze inwoners houden we de gemeente schoon en voorkomen daarmee dat zwerfvuil weer ander vuil aantrekt. We zorgen voor voldoende

gescheiden afvalbakken in de openbare ruimte, die op tijd worden geleegd. De gemeente verhoogt de frequentie om PMD zakken op te halen (bijvoorbeeld 1 keer per 2 weken), en biedt op basis van geslaagde praktijktoetsen meer mogelijkheden om afval thuis beter te scheiden. We handelen preventief door goed te informeren over de mogelijkheden afval in te leveren en door praktisch tips te geven de afvalberg te verkleinen. Wij stimuleren mensen om gevallen van afvaldumping te melden. Dit afval wordt direct verwijderd. Dumping wordt strenger beboet.

27. GroenLinks wil dat bij nieuwbouw parkeerruimte op eigen terrein wordt gerealiseerd. We stellen stevige parkeernormen op voor het openbaar gebied met de mogelijkheid tot differentiatie en maatwerk.

28. Iedereen heeft recht op toegang tot groen: we zien erop toe dat iedere inwoner op loopafstand een groene openbare omgeving tot zijn/haar beschikking heeft om te ontspannen en te bewegen.

29. We creëren meer ruimte voor recreatie te voet en op de fiets. Corio Glana, de Schwienswei, het Limbrichterbos, Daniken, de Kollenberg en Rivierpark Maasvallei zijn hiervan goede voorbeelden. We zoeken naar samenwerking met landelijk en regionaal opererende natuurorganisaties zoals Natuurmonumenten voor het beheer van onze gemeentelijke natuurgebieden, voor onderhoud, educatie en uitbreiding.

30. Binnenstedelijke locaties en bijvoorbeeld religieus en industrieel erfgoed wil GroenLinks beter benutten. GroenLinks wil dat de gemeente zich actief inzet om waardevolle gebouwen, interieurs en landschapselementen, zoals de Geheime Tuinen, samen met vrijwilligers te onderhouden en te beschermen.

EEN TOEKOMSTGERICHTE ECONOMIE

31. Het midden- en kleinbedrijf is de banenkampioen van Nederland, ook in Sittard-Geleen. Deze ondernemers spelen met hun lokale en regionale betrokkenheid een onmisbare economische en sociale rol in de samenleving. We zorgen ervoor dat het midden- en kleinbedrijf deze rol kan blijven vervullen. Dat doen we door middel van steun- en

stimuleringsmaatregelen voor groen, toepassen circulaire principes en sociaal ondernemerschap, hulp bij digitalisering en MKB-vriendelijke aanbestedingen door de overheid.

32. Sittard-Geleen ligt in het hart van de Euregio. Wij willen dat de gemeente zich actief inzet om de Euregionale gedachte gestalte te geven. We continueren de participatie van Sittard-Geleen in het Grensinformatiepunt waar onze inwoners terecht kunnen voor vragen op het gebied van sociale zekerheid, belastingen, pensioenen e.d. bij wonen of werken over de grens.

33. We stimuleren Euregionale samenwerking bv. in de bestaande stedenband met de stad Hasselt waarbij in de samenwerking veel meer nadruk komt te liggen op scholen, jeugd, sport, natuur/ milieu en cultuur. Via een subsidieprikkel stimuleren we grensoverschrijdende samenwerking van verenigingen en burgerinitiatieven. We stimuleren dat Museum de Domijnen gaat deelnemen aan de Euregionale museumkaart en dat activiteiten opgenomen worden in de Euregionale UIT-agenda. We overleggen met onze Duitse en Belgische buurgemeenten of we samen op bv de dag van Europa (9 mei) een jaarlijkse Euregionale burgerbijeenkomst kunnen organiseren.

34. Afgelopen jaren is er veel geïnvesteerd in versterking van logistieke functies, o.a. op Holtum-Noord. GroenLinks wil niet langer nieuwe investeringen in logistiek in onze gemeente stimuleren en we willen de verdozing van het landschap een halt toe roepen.

35. Daar waar we investeringen doen in infrastructuur e.d. die vooral aan grote bedrijven of investeerders ten goede komen onderzoeken we de mogelijkheid om via de baatbelasting een deel van de kosten ook daar te verhalen.

SPORT VOOR IEDEREEN

36. Sport en beweging zijn belangrijk voor iedereen. GroenLinks wil dan ook iedereen stimuleren te gaan sporten. De gemeente zorgt voor goede, betaalbare en brede sportvoorzieningen. We kiezen voor kwalitatief volwaardige voorzieningen die bereikbaar zijn voor iedereen. Voor senioren komt er een gevarieerd aanbod aan sport- en bewegingsactiviteiten, afgestemd op de wensen

van deze groep.

37. GroenLinks is voor ondersteuning en versterking van het sportverenigingen in onze gemeente. Sportverenigingen hebben het zwaar door vergrijzing, concurrentie van commerciële partijen en individualisering. Vrijwilligers zijn steeds moeilijker te vinden. De gemeente zal verenigingen helpen door onderlinge samenwerking te stimuleren en te faciliteren en administratieve lasten te verminderen.

EEN GEZONDE EN EERLIJKE FINANCIËLE HUISHOUDING

38. We onderzoeken veel intensiever mogelijkheden om als gemeente gebruik te maken van subsidie cq. medefinancieringsmogelijkheden door andere overheidsorganen en Europa.

39. We blijven ons via de VNG en andere contacten ervoor inzetten dat de landelijke overheid onevenredige bezuinigingen uit het verleden aan lokale overheden vergoed en dat we als gemeenten ook veel ruimhartiger gefinancierd worden uit het gemeentefonds.

40. GroenLinks wil investeren in mensen en de kwaliteit van de stad. Daarbij houden we onze financiële huishouding op peil. Gezien ons hoge ambitieniveau op het gebied van klimaat, aanpak wooncrisis, natuur en behoud en versterking van gemeenschapsvoorzieningen zijn we als GroenLinks niet de partij die gaat beloven dat met ons de lokale woonlastendruk gaat afnemen. Zolang we niet structureel méér geld krijgen van het Rijk zullen we huidige lokale belastingen nodig hebben om ons voorzieningenniveau in stand te houden. Natuurlijk blijven we alert om overhead en onnodige bureaucratie terug te dringen waarmee kosten bespaard kunnen worden.

41. Bij belastingen gaan we zo veel mogelijk uit van de principes ‘de vervuiler betaalt’ en ‘de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten’. Bij het niveau van gemeentelijke belastingen willen we voor huishoudens een niveau dat vergelijkbaar is met dat in andere grotere gemeenten in Limburg.

42. Het ozb-tarief niet-woningen van Sittard-Geleen behoort tot de hoogste van Nederland. GroenLinks vindt, dat grote spelers in onze gemeente een extra steentje mogen bijdragen

aan ons voorzieningenniveau. Dit hoge ozb-tarief treft echter ook het MKB, dat daarvoor relatief zwaar wordt getroffen. Het is tot dusverre echter wettelijk niet toegestaan, om een gedifferentieerd tarief te hanteren. Zolang die situatie voortduurt, wordt een MKB-fonds in het leven geroepen, waar ondernemers die een steuntje nodig hebben, een beroep op kunnen doen. Aldus wordt met deze steunmaatregel een vorm van compensatie geboden voor de gemeentelijke belastingdruk.

**WIJ PAKKEN DE
WOONCRISIS AAN**

**ZWEMMEN EN SPORTEN
IN DE BUURT**

IEDEREEN DOET

MEE!

2 #EERLIJKEGEMEENTE

In Sittard-Geleen doet iedereen mee. GroenLinks staat voor gelijke kansen. We steken samen de handen uit de mouwen voor een betere toekomst. Met een substantieel deel van onze inwoners gaat het echter helaas minder goed. Zij profiteren nauwelijks van economische voorspoed en lijden onder de stress die leven in schaarste met zich meebrengt. Het probleem is ingewikkeld, veelledig en hardnekkig. We zorgen voor goede hulp. Ook zetten we in op vroege educatie om problemen later te voorkomen. Onze hoofddoelen hierbij zijn: Voorkomen van armoede en schulden, het bieden van perspectief op een beter bestaan en het kunnen meedoen zonder beperkingen.

GroenLinks geeft gezondheid topprioriteit en werkt aan een gemeente waarin iedere inwoner de zorg krijgt die zij of hij nodig heeft. Hierbij staat GroenLinks voor samenwerking, vertrouwen en solidariteit. Wij willen kleinschalige verzorgingsvoorzieningen. Een plek waar mensen zich thuis voelen en zich betrokken voelen bij elkaar. Niet geld, instituties en organisaties staan centraal, maar de mensen zelf. Dat betekent dat we investeren in preventie in de breedste zin van het woord. Omdat wij geloven dat voorkomen beter is dan genezen. Gezondheid is meer dan niet ziek zijn. Zorg, welzijn, wonen en een gezonde, groene leefomgeving gaan hand in hand. Je wilt gezond zijn én je gezond voelen. Controle over je eigen leven en meedoen in de maatschappij zijn daar cruciale voorwaarden voor. De gemeente kan geen mentale of fysieke beperkingen wegnemen of ziektes genezen. Maar de gemeente kan wél hulp en adequate zorg bieden, zorgen dat mensen zo lang mogelijk in hun eigen buurt kunnen blijven wonen, sporten en bewegen en sociale cohesie in wijken en buurten versterken door een ruim aanbod aan collectieve voorzieningen. GroenLinks zet zich in voor inclusieve zorg, dichtbij huis, gebaseerd op vertrouwen.

IEDEREEN DOET MEE

43. Iedereen doet mee en elk mens telt. We treden iedereen met vertrouwen tegemoet en hanteren daarbij de omgekeerde toets: er wordt eerst gekeken wat nodig is en daarna wat er kan. 44. Iedereen doet mee naar eigen kunnen. We onderschrijven het motto van Vidar "Werk voorop, kansen voor iedereen" en zetten daarbij in op verdere versterking van de rol van Vidar. 45. GroenLinks zet zich in voor mensen met geestelijke gezondheidsproblemen. We willen dat zij zich thuis voelen in hun wijk. We zetten daarom in op hulp en ondersteuning die daarvoor zorgt. We betrekken ervaringsdeskundigen hierbij. 46. We zetten vol in op de uitvoering van het VN-	verdrag voor de rechten van mensen met een beperking. Dit doen we via versnelde uitrol van concrete plannen. Gemeentelijke gebouwen, voorzieningen en (digitale) informatie maken we toegankelijker. We hebben speciale aandacht voor kinderen met een beperking. 47. GroenLinks wil dat iedereen zichzelf kan zijn. De gemeente voert een inclusief beleid met specifieke aandacht voor LHBTI+ personen, en LHBTI-emancipatie met concrete beleidsvoornemens zoals het tegengaan van anti-LHBTI-geweld, acceptatie en veiligheid van LHBTI+ jongeren op school en daarbuiten en steun voor kwetsbare groepen LHBTI+ personen. Daarnaast is de gemeente zelf inclusief werkgever. Zo zorgen we ervoor dat iedereen zich thuis voelt in Sittard-Geleen. 48. GroenLinks wil racisme en discriminatie actief

bestrijden. De gemeente stelt een gemeente brede en integrale aanpak van institutioneel racisme en discriminatie op. Het doel hiervan is om zichtbaar te maken of en hoe op verschillende (beleids)terreinen ongelijkheid in de hand wordt gewerkt. De jaarlijkse rapportage van het Antidiscriminatie meldpunt (ADV Limburg) wordt besproken in de raadscommissie om te bezien welke specifieke acties in Sittard-Geleen opgepakt moeten worden. We blijven als gemeente investeren in het ADV Limburg.

- 49. GroenLinks wil dat alle informatie van de gemeente (folders, brochures, websites, social media) wordt opgesteld in makkelijk te begrijpen Nederlands.
- 50. GroenLinks blijft zich inzetten voor de Molukse zaak.
- 51. GroenLinks wil dat de gemeente zorgvuldig en actief communiceert met de statushouders over de rechten en plichten met betrekking tot inburgering. Goede communicatie met Vluchtelingenwerk binnen de gemeente is hierbij van belang.
- 52. GroenLinks wil dat ook onze gemeente meedenkt en -doet aan de opvang van vluchtelingen, in nauw overleg met bewoners. Bij voorkeur vangen we op in kleinschalige voorzieningen.
- 53. GroenLinks wil dat vluchtelingen direct na aankomst in de gemeente met een taalcursus beginnen en indien mogelijk met (vrijwilligers-) werk om de integratie te versnellen.
- 54. Als een vluchteling een verblijfsvergunning krijgt, helpt de gemeente hem of haar zo snel mogelijk aan woonruimte en krijgt hij of zij integratiebegeleiding. De gemeente voert regie over de inburgering, samen met de vluchteling. Jonge immigranten krijgen extra aandacht. Zolang er grote krapte op de woningmarkt is om statushouders te huisvesten stimuleren we tijdelijke noodhuisvesting
- 55. GroenLinks wil dat uitgewezen asielzoekers in nood van de gemeente ondersteuning en tijdelijke opvang krijgen.

EERLIJKE KANSEN EN DE ARMOEDE TE LIJF

- 56. In Sittard-Geleen is de bijstand vrij van repressie. Hulp en begeleiding is het uitgangspunt, niet dwang en drang. Bijstandsgerechtigden worden geholpen naar passend werk, werk via Vidar, buurtbanen of vrijwilligerswerk. Sittard-Geleen blijft bij de landelijke overheid pleiten voor het versterken van de sociale zekerheid, vooral voor flexwerkers en zzp'ers, en voor een structurele herziening van de Participatiewet, waaronder het afschaffen van de kostendelersnorm. GroenLinks wil bijverdienen in de bijstand tot € 300 per maand mogelijk maken.
- 57. We bieden maatwerk. 'Eigen verantwoordelijkheid' en 'eigen schuld' worden 'we doen het samen'.
- 58. GroenLinks zet in op innovatieve instrumenten zoals de Eigen Kracht Conferentie. Hiermee willen we iedereen een perspectief bieden op een betere toekomst.
- 59. Voor iedereen met een afstand tot de arbeidsmarkt of een arbeidsbeperking is er passend werk bij de sociale werkvoorziening of reguliere werkgevers. Er komen basisbanen voor mensen die op de reguliere arbeidsmarkt niet terecht kunnen en die ook niet per se een doorstroom naar regulier werk beogen.
- 60. De landelijke overheid is veel te traag met het compenseren van de slachtoffers van het toeslagenschandaal. Sittard-Geleen doet er alles aan gedupeerden te helpen daar waar de landelijke overheid hen in de steek laat, bijvoorbeeld door het overnemen van schulden en hulp bij het vinden van woonruimte en de juiste zorg.
- 61. We bezuinigen niet op de lokale budgetten voor het armoedebeleid. De norm voor kwijschelding van gemeentelijke belastingen willen we met 10% verhogen. We onderzoeken of we armoedeval kunnen voorkomen.
- 62. GroenLinks wil het vraagstuk van energiearmoede in het armoedebeleid integreren.
- 63. GroenLinks wil dat nog meer dan nu met het bedrijfsleven afspraken worden gemaakt over

het in dienst nemen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Ook dit hoort bij maatschappelijk verantwoord ondernemen.

- 64. De gemeente stelt bij inkoop en aanbesteding meer dan nu kaders ten aanzien van banen, arbeidsvoorwaarden en arbeidsomstandigheden.
- 65. Wanneer er sprake is van een huishouden met meerdere problemen, blijven we bij de aanpak hiervan werken volgens het principe '1 huishouden, 1 plan, 1 regisseur'.

MENSELIJKE ZORG

- 66. Voorkomen is beter dan genezen. GroenLinks zet daarom in op een breed en preventief beleid, het verkleinen van gezondheidsachterstanden en het bevorderen van de positieve gezondheid.
- 67. GroenLinks wil dat mantelzorgers meer en beter worden ondersteund en dat gaat verder dan het zorgcompliment. We betrekken hen sneller bij de zorgvraag, zetten tijdig vervangende zorg ('respijtzorg') in en maken ons hard voor betaalde aanwezigheidszorg, zodat mantelzorgers niet overbelast raken. Er komt ook meer aandacht voor jonge mantelzorgers.

GOED ONDERWIJS

- 68. GroenLinks is een voorstander van Integrale Kind Centra (IKC). In een IKC zijn onderwijs, kinderdagverblijf, buitenschoolse opvang, peuterspeelzaal en welzijnsactiviteiten voor kinderen samengevoegd. Er is een nauwe samenwerking tussen school en kinderopvang. Dat komt de ontwikkeling van het kind ten goede. We streven ernaar de komende vier jaar twee nieuwe IKC's te realiseren in de gemeente.
- 69. Kinderen groeien gezonder op als ze op school gezond lunchen, gevarieerd bewegen en in de klas leren over gezond gedrag. Kansengelijkheid begint met gezond eten en bewegen voor álle kinderen. We willen daarom dat alle basisscholen in Sittard-Geleen het geïntegreerd schoolconcept De Gezonde Basisschool van de Toekomst kunnen toepassen. We zetten in op groene schoolpleinen. Versteende speelpleinen zijn achterhaald.
- 70. GroenLinks wil dat de gemeente in blijft zetten

op de Gelijke Kansen Alliantie. Kinderen met dezelfde talenten hebben recht op gelijke kansen. Ieder kind moet zich volledig kunnen ontwikkelen. Zijn of haar achtergrond, het opleidingsniveau van ouders of hun financiële situatie mag geen invloed hebben op de schoolprestaties van een kind. Dit vraagt om extra investeringen in het kwetsbare kind.

- 71. We investeren in goede onderwijshuisvesting die past bij de uitdagingen van deze tijd en waar duurzaamheid de norm is.
- 72. We stimuleren nieuwe vormen van opvoedondersteuning, zoals buurtgezinnen, door middel van bijvoorbeeld voorlichting en financiële steun.
- 73. We zijn trots op onze beroepsopleidingen. Een sterk beroepsonderwijs is belangrijk voor een gezonde arbeidsmarkt, bereidt voor op de grote klimaatuitdagingen en digi-vaardigheden en biedt kansen voor jongeren, her- en doorstarters. We zetten in op een ruim aanbod van stageplekken. Hiermee bieden we jongeren kansen en binden ze aan onze gemeente.
- 74. GroenLinks wil dat laaggeletterdheid bij zowel kinderen als volwassenen wordt bestreden. Voor inwoners die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen om goed in het dagelijks leven te kunnen functioneren, wordt taalonderwijs drempelloos aangeboden.

OOK DIERENWELZIJN IS BELANGRIJK

3 #GROENEGEMEENTE

GroenLinks streeft naar een groene en schone stad waar onze inwoners op een prettige wijze kunnen opgroeien en wonen, werken en recreëren. Het effect van aantasting van onze leefomgeving kun je horen, zien, voelen en ruiken. Wij willen dat anders! En we steken de handen ook zelf uit de mouwen. De afgelopen raadsperiode heeft de 'Groene brigade van GroenLinks' hier met geveltuintjes vorm aan gegeven. We vinden het belangrijk om deze lijn door te trekken.

De coronacrisis heeft onze manier van wonen, werken en reizen veranderd en ons laten merken hoe belangrijk een gezonde omgeving is. Meer dan ooit is er aandacht voor schone lucht, groen in de omgeving, goed openbaar vervoer en ruimte op straat voor voetgangers en fietsers. GroenLinks wil stoppen met beton. We zetten in op een groene omgeving. Er zijn veel mooie initiatieven die de steun van de gemeente verdienen. Maar voor GroenLinks mag het altijd meer. Niet alleen in de stad moet groen behouden blijven, ook aan de randen en daarbuiten. Wij zullen, samen met de groepen die zich hiervoor inzetten, strijden voor de natuur op de Schwienswei en blijven ons inzetten voor de Kollenberg, het voltooiën van Corio Glana, het Rivierpark Maasvallei, het Sterrebos en een groene Graetheide.

WE KOESTEREN DE NATUUR

75. GroenLinks wil zoveel mogelijk binnen de bestaande bebouwde kom bouwen. Als er toch in het buitengebied wordt gebouwd, dan richten we de nieuwbouw slim in en benutten we kansen voor 'groene combinaties'. Alle woningnieuwbouwprojecten in Sittard-Geleen worden vóór aanbesteding langs de 'checklist natuurvriendelijk' gehouden. Tiny houses kunnen een waardevolle rol vervullen in groenontwikkeling en participatief groenbeheer naast de versterking van de sociale veiligheid.
76. GroenLinks ziet niets in het plan om op de voormalige CIOS-locatie, grenzend aan natuurgebied de Schwienswei vakantiewoningen te bouwen en het hele gebied te verkopen aan een projectontwikkelaar. In een gemeente die ecologische veerkracht als waarde in haar toekomstvisie 2030 heeft vastgelegd past het volgens GroenLinks niet om een paar honderd vakantiewoningen in een groen gebied te bouwen. We willen wel een herontwikkeling van het gebied waarbij, naast versterking van natuur en recreatiemogelijkheden, een beperkt aantal economische functies mogelijk zijn. Te denken valt bv aan behoud van een openluchtzwembad, een aantal Tiny houses, een camperplaats of andere nog op tafel komende mogelijkheden in het vervolgtraject. We willen dat de gemeente via een burgerinitiatief samen met bewoners en stakeholders komend half jaar bekijkt welke beperkte bebouwing in het kader van die herontwikkeling wél mogelijk is. Tevens worden subsidiemogelijkheden op alle niveaus onderzocht in kader van klimaatadaptie (Corio Glana), het behalen van klimaatdoelstellingen, (grensoverschrijdende) natuurontwikkeling en biodiversiteit. Er wordt serieus onderzocht of we niet het hele gebied Schwienswei en voormalige CIOS-locatie kunnen overdragen aan een organisatie als Natuurmonumenten of een andere landschapsbeheerder. Daarmee heeft de gemeente geen beheers- en onderhoudskosten meer. Kwalitatief goed beheer op basis van natuurwaarden wordt dan geborgd.
77. GroenLinks zet zich in om het Sterrebos aan de oostkant tegen het VDL-terrein te handhaven. Het

is niet alleen een natuurgebied, maar ook een rijksmonument.

78. Het hellingbos van Watersley is ook een goudgroen gebied en de gedoogde herinrichting van dat gebied met een mountainbike parcours is tegen de regels en moet worden teruggedraaid. Ook het afsluiten van wegen en uitbreiding van het MTB-parcours in een deel van het Watersley gebied is tegen de regels en moet worden teruggedraaid. De goudgroene zone van Watersley moet in ere worden hersteld, ook omdat het een van de laatste stukjes hellingbos is die Sittard-Geleen nog heeft.
79. De plannen om in het goud-groene natuurgebied de Lexhy in de toekomst uitbreidingen voor de Chemelot Campus toe te staan wil GroenLinks uiterst kritisch bejegenen. In de eerste plaats dient door slim ruimtegebruik op de bestaande grote Chemelot-locatie beschikbare ruimte benut te worden. Een openbare grondboekhouding kan dit inzichtelijker maken. Komende raadsperiode (2022-2026) zal gebruik van de Lexhy niet aan de orde zijn. Als er daarna voor de Campus een beroep wordt gedaan op gebruik van de Lexhy wil GroenLinks eerst een onafhankelijke toets op grond van de openbare grondboekhouding of het wel echt nodig is. Pas na 2026 dient de raad op basis van alle dan aanwezige informatie een besluit te nemen. En in geen geval mogen productie- of grote proeffabrieklocaties op de Lexhy worden toegestaan. En als voor de kenniscampus van Chemelot na 2030 de oversteek naar de Lexhy gemaakt moet worden dient vooraf een zeer ruimhartige natuurcompensatie gerealiseerd te worden.
80. GroenLinks zet zich al vele jaren in voor behoud van een groene Graetheide. Grondeigenaar DSM wil keer op keer weer de gronden bedrijfseconomisch benutten, nu is weer een mogelijk grootschalige ontgrinding op een deel van Graetheide actueel. GroenLinks wijst dit ontgrindingsplan af. We willen dat komende periode samen met de provincie werk gemaakt wordt van de al heel lang beloofde robuuste ecologische verbindingzone over de noordzijde van het Graetheidegebied om de fraaie natuur van het Grensmaasgebied via Graetheide te verbinden met Grashoek/Limbrichterbos. Met de pachters worden afspraken gemaakt om voor de Graetheide natuurinclusieve landbouw

mogelijk te maken. De gemeente zet zich ervoor in dat DSM afstand doet van het grondeigendom op Graetheide. Dit is de enige garantie dat er geen nieuwe bedrijfseconomische bedreigingen gerealiseerd worden.

81. We benadrukken het belang van natuur- en milieueducatie. Het werk van het Centrum voor Natuur- en Milieueducatie (CNME) ondersteunen we met subsidie en willen we komende periode versterken.

GROEN IN DE BUURT

82. Bomen zijn de sieraden van de stad. We planten voor elke nieuwgeboren inwoner een boom en koesteren onze monumentale bomen. We staan de kap van bomen alleen toe als dat onvermijdelijk is, bijvoorbeeld vanwege ziekte of veiligheid. Als de gemeente een boom kapt, planten we er twee terug. Om bomen te kappen met een bredere omtrek dan 25 cm regelen we in de APV een vergunningsplicht, zowel voor de gemeente als voor particulieren en bedrijven.
83. We geven ondersteuning aan bewonersinitiatieven en ondernemers die de stad groener willen maken door buurtmoestuinen, tiny forests, voedselbossen, zelfbeheer van parken en groen in de buurt of vergroening en openstelling van grond in eigendom. Plök, boerderij Harteveldt en Tuinen van Zuid zijn hiervan mooie voorbeelden. Zij kunnen beroep doen op ambtelijke hulp.
84. GroenLinks wil dat de gemeente zich aansluit bij de operatie Steenbreek.
85. Vogels, vlinders, bijen en andere insecten zijn van groot belang voor onze leefomgeving. We houden daarom rekening met biodiversiteit bij het beheer van openbaar groen. Onze parken, bermen en andere groene plekken worden voortaan verzorgd en aangelegd volgens de principes van ecologisch beheer.

WE WAPENEN ONS OP EEN GROENE MANIER TEGEN KLIMAATVERANDERING

86. Groen versterkt ook de klimaatbestendigheid van Sittard-Geleen. Met een natuurinclusieve inrichting, dragen wij bij aan klimaatadaptatie. Stevige buien en hittestress worden opgevangen

door groene buffers. De proeftuin van smart cities in de Zeeheldenbuurt in Lindenheuvel biedt innovatieve perspectieven in klimaatadaptatie en verdient navolging.

87. Maatregelen tegen extreem weer hoeven niet lelijk te zijn. Het kan leiden tot het aantrekkelijker maken van woonwijken en het buitengebied. Onder andere door meer openbaar groen en meer ruimte voor water. Dit vergroot de leefbaarheid en heeft een positieve invloed op de gezondheid van de inwoners.

WE VERDUURZAMEN DE LANDBOUW

88. We stimuleren duurzame landbouw. In gebiedsvisies scheppen we voorwaarden voor duurzame landbouw door onder andere het gebruik van landbouwgif en kunstmest te verbieden. Daarnaast maken we regels voor goed bodembeheer om uitdroging te voorkomen.
89. Een duurzame landbouw en het gebruik van bestrijdingsmiddelen gaan niet samen. GroenLinks is tegen het gebruik van glyfosaat en vindt, in afwachting van een mogelijk Europees verbod, dat de gemeente het gebruik van het glyfosaathoudende onkruidbestrijdingsmiddelen als Roundup moet verbieden.

DIERENWELZIJN

90. De gemeente gaat aan de slag met beleid op gebied van Dierenwelzijn. In het College krijgt de wethouder met natuur en milieu ook Dierenwelzijn in portefeuille. We starten eind 2022 met organisatie van een stadsconferentie waarin we verkennen wat lokaal op gebied van Dierenwelzijn kan en moet worden ondernomen. Op basis daarvan verschijnt een dierenwelzijnsnota. Gemeente bevordert samenwerking tussen dierenambulance, dierenopvang en brandweer. De gemeente verbiedt de (plezier)jacht op haar gronden en ontmoedigt het op plaatsen waar zij geen eigenaar is.

DUURZAAM EN GROEN OP WEG

91. GroenLinks wil dat Maastricht Aachen Airport wordt gesloten en wordt omgevormd tot een energielandschap voor het grootschalig

opwekken van duurzame energie voor Zuid-Limburg. Op deze manier wordt het Heuvelland als nationaal landschap ontzien. Indien er alsnog doorgegaan wordt met Maastricht Aachen Airport wil GroenLinks geen enkele subsidie meer verlenen vanuit Sittard-Geleen, zoals in verleden helaas wel gebeurde. En als eind 2022 de procedure start om te komen tot een nieuw Luchthavenbesluit dient de gemeente zich vanwege leefbaarheid en nachtrust sterk te maken voor sluiting van de luchthaven tussen 22u00 en 07u00 in de ochtend en dienen de huidige geluidscontouren ingeperkt te worden.

92. GroenLinks zet in op het bevorderen van het gebruik en de toegankelijkheid (en betaalbaarheid) van het openbaar vervoer. De gemeente moet zich verantwoordelijk voelen voor het OV in Sittard-Geleen en kent de mening van haar inwoners. Elke zorg-, woon- of onderwijsvoorziening wordt adequaat door het OV ontsloten. Bij problemen dringt de gemeente aan op oplossingen.
93. GroenLinks wil dat de gemeente zich inzet voor het realiseren van Euregionale spoor- en busverbindingen. GroenLinks pleit daarbij voor een aansluiting van het OV in Sittard-Geleen via Stein met Maasmechelen-Genk-Hasselt. Dan hebben we vanuit de Sittard-Geleen OV-verbindingen in de hele Euregio met Heinsberg, Heerlen-Aken, Maastricht-Luik en Genk-Hasselt.
94. GroenLinks wil het ‘autodelen’ aanmoedigen door parkeerplaatsen beschikbaar te stellen voor deelauto's. Hier komen alleen plekken voor elektrische auto's beschikbaar, in combinatie met een elektrisch oplaadpunt.
95. Het parkeren van auto's kost veel openbare ruimte. GroenLinks wil dat autobezitters de maatschappelijke kosten voor hun rekening nemen in de vorm van betaald parkeren. Het tarief is afhankelijk van de parkeerdruk.
96. We geven fietsers, voetgangers en groen de ruimte! We veranderen onze openbare ruimte in fietsstraten en zones met groene ruimte, schone lucht en ruimte voor fietsers en voetgangers. We investeren in een goede en veilige fietsinfrastructuur. Zo maken we fietsen aantrekkelijker en laten onze inwoners vaker hun vervuilende auto staan.

Er komen snelfietspaden die alle wijken en dorpskernen met de belangrijkste voorzieningen verbinden. We stimuleren ook bovenregionale snelfietspaden richting Heerlen, Roermond en Maastricht. Waar nodig maken we extra fietsparkeerplekken en bewoners krijgen de mogelijkheid om autoparkeerplekken om te zetten in fietsparkeerplekken. In deze autoluwe gebieden hebben fietsers en voetgangers voorrang en staan recreatie, ontmoeting, spelen, sport en ontspanning centraal.

97. GroenLinks wil dat de gemeente bedrijven stimuleert om een meer milieuvriendelijke manier van bevoorrading voor winkels te bedenken. De binnensteden worden dieselvrij. Sittard-Geleen werkt actief mee aan een verschuiving van wegvervoer naar vervoer per water en spoor.

VERDUURZAMING VAN DE LANDBOUW

AMBITIEUS

KLIMAATBELEID

#WIJWERKENAANVERANDERING

4 #DUURZAMEGEMEENTE

De klimaatcrisis is de grootste opgave van onze tijd. Het tegengaan van de opwarming van de aarde vergt al onze daadkracht, creativiteit en wil tot samenwerking. Wachten kan niet meer: we moeten nú de handen uit de mouwen steken. Wij als gemeente zijn daarbij onmisbaar. Samen met onze bewoners kunnen we verduurzaming echt in de praktijk brengen. We hebben bovendien een regierol. Gemeenten moeten concrete invulling geven aan de Regionale Energie Strategieën (REsSen). Ook zijn het gemeenten die ervoor moeten zorgen dat in 2050 alle huizen van het gas af zijn en zijn aangesloten op een alternatieve warmtebron. GroenLinks zorgt ervoor dat klimaat en duurzaamheid in Sittard-Geleen bovenaan de politieke agenda staan. Wij willen dat de energietransitie duurzaam en eerlijk verloopt, samen met onze bewoners wordt vormgegeven en uitgevoerd, dat projecten natuurpositief worden ontwikkeld en dat de transitie leidt tot een economie zonder verspilling.

EEN AMBITIEUS KLIMAATBELEID

98. GroenLinks wil een ambitieus klimaatbeleid. Onze gemeente is uiterlijk in 2040, maar bij voorkeur eerder, klimaatneutraal en energieneutraal. Dat is een grote opgave. De gemeente gaat daarom snel in gesprek met grote spelers als Chemelot. De gemeente vraagt inwoners om actief mee te denken over manieren om de energiedoelstellingen te halen. Bij het klimaatbeleid werkt de gemeente nauw samen met de (Eu)regiogemeenten. Dat is effectiever én goedkoper. We monitoren bij regelmaat of we op schema liggen, om zo nodig tijdig te kunnen bijsturen.

WE ZETTEN VOL IN OP DE ENERGIETRANSITIE

99. We zetten vol in op de energietransitie. De overheid neemt de regie. Fossiele energie is niet meer van deze tijd. GroenLinks stelt voor om gebruik te maken van landelijke best practices voor regionale energiestrategieën
100. De aanpak van energietransitie en energiebesparing gaan hand in hand.
101. De gemeente richt een lokaal of regionaal energie-nutsbedrijf zonder winstoogmerk op,

dat zelf zonnepanelen en windmolens ontwikkelt. Als niet op eigen gronden dan door middel van het pachten van gronden. De gemeente beperkt zich niet tot haar rol in de R.O of vergunninggever maar eventueel ook tot die van ontwikkelaar, financier en energieleverancier. De daarmee verdiende miljoenen vloeien terug in de gemeentekas. Om energie-armoede te bestrijden levert het energie-nutsbedrijf de lokaal opgewekte duurzame energie aan de eigen burgers.

102. Zolang er nog geen lokaal energiebedrijf is moet iedereen eigenaar kunnen zijn van de opwekking van schone energie. Minstens 50% van alle verdere grootschalige projecten voor wind en zon ontstaat met lokaal eigendom via energiecoöperaties. De overige 50% ontstaat alleen als er een dwingend en fors profijtbeginsel voor de omgeving aan gekoppeld is. Energiecoöperaties van bewoners en lokale ondernemers krijgen goedkope leningen, deskundig advies en hoeven aan minder strenge regels te voldoen. Zo krijgen ze de ruimte om te investeren in schone energie. Indien na de realisatie van het windpark Holtum er nieuwe initiatieven rond windenergie komen worden deze coöperatief opgezet.

103. GroenLinks pakt door met innovatieve manieren om duurzaam energie op te wekken. We stimuleren de installatie van zonnepanelen op bijvoorbeeld carports, gevels, bushokjes, hekwerken, geluidswanden en lantarenpalen. We plaatsen kleine windturbines daar waar dat kan.

104. GroenLinks blijft zicht hard maken voor de verdere uitrol van Het Groene Net. We zetten ons daarbij in om de zeggenschap van gemeenten maar ook van gebruikers in het bedrijf te borgen en algehele privatisering te voorkomen. De prijs van het warmtenet houden we voor huishoudens zo laag mogelijk.

WE (VER)BOUWEN ENERGIENEUTRAAL

105. Voor eigenaren van huizen en andere gebouwen maken we het aantrekkelijker om te isoleren, ventileren en een warmtepomp aan te schaffen. Dit doen we onder andere met subsidies en goedkope leningen. Er komen extra gunstige regelingen voor groene daken en gevels en voor voorzieningen die regenwater opvangen.

106. We ontzorgen onze inwoners met betrouwbare en praktische informatie over energieneutraal, klimaatneutraal en klimaatbestendig (ver) bouwen. Onze inwoners hoeven niet zelf op zoek. We ontzorgen minder draadkrachtige inwoners (huisbezitters en huurders) met maatwerk. We willen dat iedereen kan meedoen en willen voorkomen dat mensen zich gedwongen voelen om verregaande investeringen te doen.

107. Eigenaren van huurwoningen verplichten we om te investeren in de energieprestaties van hun woningen. De rekening van het klimaatneutraal maken van sociale huurwoningen mag niet terecht komen bij huurders. Alle nieuwbouw van woningen is gasloos en energieneutraal. Vanaf de ontwerpfasen worden architecten, installateurs en deskundigen betrokken om klimaatbestendig te bouwen. We gaan actief aan de slag om zoveel mogelijk woningen naar een groen(er) energielabel te bewegen. Dit is win-win: een lager energieverbruik dient het milieu, en verlaagt de woonlasten.

108. We werken samen met woningcorporaties. Samen werken we aan onder andere groene energie labels, het percentage energie neutrale

woningen en woningen met zonnepanelen.

109. Energiebesparing is goed voor het klimaat en voorkomt energiearmoede. De gemeente traint daarom meer energiecoaches uit de wijk om buurtgenoten gratis energieadvies te geven en investeert in fix-brigades die eenvoudige besparingen als radiatorfolie direct realiseren. Ook organiseert de gemeente samen met partners in de wijk collectieve inkoopacties voor bewoners en lokale ondernemers om zo goedkoop mogelijk te kunnen isoleren. Met corporaties wordt afgesproken dat voor woningen in hun voorraad met lage energielabels E, F en G (ca 12% van hun voorraad) versneld geïsoleerd worden. Voordat deze woningen geïsoleerd zijn, worden de huren bevroren.

110. GroenLinks wil de overlast en luchtvervuiling door houtstook in kachels en haarden verminderen, onder meer door voorlichting over schonere alternatieven en aanscherping van maatregelen in de Algemene Plaatselijke Verordening zoals bijvoorbeeld het verbod bij zware luchtvervuiling. Samen met de VNG en de GGD blijven we aandringen op een landelijk normeringskader.

111. Vanwege het welzijn van dieren, bescherming van ons milieu en de veiligheid is GroenLinks voorstander van een vuurwerkverbod voor particulieren. Zolang dat landelijk (nog) niet geregeld is regelen we dat lokaal in onze APV. De gemeente faciliteert centrale vuurwerk- of nog liever lasershow(s).

WE GAAN DE AFVALBERG TE LIJF EN DENKEN CIRCULAIR

112. Met winkeliersverenigingen en de lokale afdeling van Koninklijke Horeca Nederland willen we duidelijke afspraken maken over afvalscheiding, duurzame logistiek en maatregelen om energievervalsing (terrasverwarming, open winkelpuien) tegen te gaan.

113. We bouwen circulair. Circulariteit – waarbij kringlopen zich sluiten en afval een grondstof is – wordt een vast criterium bij gronduitgifte, aanbestedingen en vergunningen. We stellen normen voor het gebruik van circulaire bouwmaterialen, zoals gerecycled beton,

hout en herbruikbare bakstenen. Binnen de Omgevingswet stellen we scherpere eisen aan de milieuprestaties (MPG) van nieuwbouw.

114. Met de Chemelot Circular Hub pakken wij door in de maatschappelijke- en economische opgaven waar we voor staan. Het is een groeiversneller naar een circulaire samenleving. We willen echter niet dat allerlei recyclingbedrijven zoals varkensmest en de autobanden recycler Black Bear de schaarse ruimte op Chemelot gaan innemen. Alleen bedrijven die een werkelijke bijdrage leveren aan de verduurzamingsopgave van Chemelot krijgen hier een plaats. De Westelijke Mijnstreek is nu al te zwaar industrieel belast om de veel ruimte vragende infrastructuur voor de circulaire Hub allemaal hier te vestigen.

115. In alle Milieu Effect Rapportages (MER's) in de Euregio dient er in een paragraaf aandacht besteed te worden aan mogelijk grensoverschrijdende gevolgen en inspraakmogelijkheden.

CULTUUR INSPIREERT

EN VERBINDT

5 #CULTURELEGEMEENTE

Cultuur is humus én zuurstof voor de samenleving van Sittard-Geleen. GroenLinks wil het lokale en regionale potentieel van kunstenaars, creatieve en muzikale inwoners optimaal benutten om onze gemeente bruisender en levendiger te maken. Met een divers aanbod van hoge kwaliteit en voor iedereen. Hierbij verliezen wij jongeren niet uit het oog. Cultuur is van, voor en door mensen.

CULTUUR INSPIREERT EN VERBINDT

116. GroenLinks wil dat er iedereen gebruik kan maken van het rijke cultuuraanbod in onze gemeente.
117. Cultuur is een drager en 'storyteller' van onze lokale identiteit en trots, wie we zijn en waar we voor staan. We koesteren de tradities als carnaval, schutterij, harmonie en fanfare. Maar GroenLinks zet daarnaast vol in op nieuwe initiatieven in cultuur, kunst en kunstbeleving, zoals Pulse.
118. Sittard-Geleen is een plek waar kunstenaars worden gezien en gefaciliteerd. GroenLinks wil dat zij autonoom hun werk kunnen doen.
119. GroenLinks vindt dat cultuur creatieve vernieuwing brengt waarin ruimte is voor grensverleggend aanbod, waarbij het mag schuren en choqueren. Controversiële thema's en uitingen worden niet geschuwd. Verbinden vindt plaats op alle mogelijke manieren en langs diverse lijnen. Voorbeelden zijn (als online- en fysieke ontmoetingsplaatsen, broedplaatsen, workshops en cultuurtempels maar ook door evenementenbeleid en cultuureducatie op lagere- scholen en middelbare scholen en Hogescholen (Zuyd en Fontys).
120. GroenLinks wil dat De Domijnen doorgaat op de ingeslagen weg met als kerntaak het verzorgen van een veelzijdig en goed geprogrammeerd lokaal cultuuraanbod. Inclusiviteit en laagdrempeligheid zijn hiervoor belangrijke randvoorwaarden. Initiatiefnemers en culturele ondernemers worden gefaciliteerd. Er worden verbindingen tussen de verschillende cultuurpodia van de gemeente gerealiseerd, zoals Toon Hermans Theater, VOLT, Filmhuis De Domijnen, Het Laagland, Pitboel Theater, Hanenhof, Theater Karroessel, Podium Babel en Pulse. Het college maakt taakstellende afspraken met De Domijnen.
121. GroenLinks wil ook de organisatie van een divers aanbod van evenementen stimuleren. Denk hierbij aan Mama's Pride, straattheater, Geleen Calling en Groove Garden.
122. GroenLinks stimuleert de verbinding tussen zorg en welzijn enerzijds en kunst en cultuur anderzijds. Maatschappelijke thema's worden zichtbaar in de kunst. We stimuleren projecten waarbij mensen in kwetsbare posities in contact worden gebracht met kunst, cultuur en evenementen.
123. Sittard-Geleen organiseert een stadsdichter die door middel van een frequent stadsgedicht de trots en identiteit van onze inwoners verlevendigd.

SAMEN ZORGEN WE VOOR EEN VEILIGE BUURT

5 #VEILIGEGEMEENTE

In Sittard-Geleen moet iedereen zich veilig voelen. Wij zetten ons in voor een veilige gemeente waar iedereen zichzelf kan zijn. Ieder geslacht, elke seksuele voorkeur en elk geloof heeft een plek in onze gemeente.

Onveiligheid en intolerantie verkleinen de ruimte voor verschillen in een samenleving. Om de veiligheid op straat te waarborgen, moet de politie daadkrachtig optreden tegen overlast en criminaliteit. Het is ontoelaatbaar dat inwoners zich onveilig voelen in hun eigen omgeving of dat ze worden weggepest of mishandeld. Samen met de politie moet de gemeente werken aan veilige buurten en ingrijpen daar waar het misgaat.

Het voorkómen van criminaliteit is hierbij de effectiefste weg. We zetten in het bijzonder in op het voorkomen van problemen als gevolg van radicalisering en polarisatie. Want we zijn trots op onze open en vrije samenleving: die waarden moeten we beschermen. GroenLinks wil inzetten op preventie en educatie en kiest alleen voor handhaving en bestrijding indien nodig.

SAMEN ZORGEN WE VOOR EEN VEILIGE BUURT

- 124. GroenLinks wil rechtstreeks contact tussen gemeente en inwoners en tussen inwoners onderling bevorderen. We willen dat de gemeente pleit voor meer wijkagenten en BOA's in de buurten die hun bewoners kennen: o.a. door het regelmatig organiseren van wijkspreekuren en zichtbaar en bereikbaar zijn via social media.
- 125. GroenLinks gelooft in de kracht van de buurt en zet in op conflictbemiddeling.
- 126. Voor preventie en ontmoeting is voldoende- en kwalitatief hoogstaand jongerenwerk noodzakelijk, dat nauw samenwerkt met onder

andere wijkagenten, HALT en het onderwijs.

- 127. GroenLinks geeft prioriteit aan de veiligheid op straat. Erkenning is erg belangrijk. Samen met ervaringsdeskundigen wordt gekeken naar oplossingen.
- 128. Jongerenwerk is essentieel voor het voorkomen van jeugdhulp-problematiek, door middel van vroeg signalering en interventie. Daarom blijven we investeren in jongerenwerk, buurthuizen en samenwerking met jeugdhulp.
- 129. GroenLinks is voor de legalisatie van softdrugs. Binnen de wettelijke mogelijkheden zet GroenLinks zich in om de aanvoer, opslag en verkoop van softdrugs zo veilig mogelijk te maken.
- 130. GroenLinks wil voorrang geven aan meldingen van kindermishandeling en huiselijk geweld. De gemeente is verantwoordelijk voor goede zorg. Zij werkt samen met Veilig Thuis en de Raad voor de Kinderbescherming voor directe veiligheid.
- 131. We werken intensief samen met het OM, de Belastingdienst, de Rijksoverheid, vastgoedondernemingen en woningbouwcorporaties om ondermijning (de vermenging van de boven- en onderwereld) in Sittard-Geleen tegen te gaan. Partijen die niet-integer zijn wordt het ondernemen onmogelijk gemaakt door strenge BIBOB-toetsen, het proactief inzetten van de Beleidsregel Integriteit en Overeenkomst en waar mogelijk het intrekken van vergunningen en het sluiten van

woningen, bedrijven en andere locaties waar georganiseerde criminaliteit plaatsvindt.

132. GroenLinks wil dat er nauw wordt toegezien op de veiligheid op Chemelot. De Veiligheidsvisie Chemelot is hiervoor de leidraad. GroenLinks wil het veiligheidsgevoel van haar inwoners bevorderen, o.a. door bij calamiteiten tijdig en eenduidig te communiceren.
133. De suggestie van Chemelot-directeur in media om op de Chemelotsite een (kleinere) kerncentrale te bouwen wijst GroenLinks af. Voor de veiligheid op de site en vooral ook voor haar dicht bevolkte omgeving past een kerncentrale hier niet.
134. De Omgevingsdienst (RUD-Limburg-Zuid) blijkt volgens onderzoeksjournalistiek Investico over het jaar 2019 géén enkele strafboete te hebben opgelegd. GroenLinks wil dat Sittard-Geleen met haar vertegenwoordiging in het bestuur aandringt op veel steviger inzet op handhaving van milieuvergunningen voor bedrijven waarbij ook het opleggen van boetes dient te worden gebruikt. Regelmatige en onverwachte controles op handhaving zijn voor ons milieu, gezondheidsrisico's en veiligheid noodzakelijk.

MENSELIJK

EERLIJK

DUURZAAM

STEM

GROENLINKS